

Marcel Verheggen orgel

Richard Rijnvos · quattro quadri

- zaterdag 19 september | 11.30 - 12.15 uur
SINT SERVAASBASILIEK

Richard Rijnvos 1964

quattro quadri (2018) per organo solo

I. sofferenza silenziosa

*An innocent bird chatters amidst the corporeal landscape.
Hasty arrows whistle in harmony through the air.
Behold the unrestrained bareness, trussed by rope:
the divine appearance suffers in silence. **

II. cuore cocciuto

*An incredulous ear attends the smothering torso.
Lingering throbs seek to resonate.
'Weren't you expected to succumb?'
The stubborn heart is unwilling to yield.*

III. attacco animato

*The tougher the struggle, the sweeter it feels to emerge:
'Brace yourself to be reproached!'
Words will echo soundly through eternity.
Persona non grata versus status quo!*

IV. memento mori

*...it seems that many a time,
even in the midst of a sweet kiss,
a foretaste of the agony of death must have
furrowed his brow with a fleeting shadow of pain...*

* Deze citaten heeft Richard Rijnvos ontleend aan *Confessions of a Mask* (1949) van de Japanse schrijver Yukio Mishima (1925-1970).

aanvaarding
& berusting

MUSICA
SACRA

17 - 20
september
2020

Richard Rijnvos

quattro quadri

Voor het succes in handel en transport dat Venetië genoot in de zestiende en zeventiende eeuw werd een hoge prijs betaald: de Zwarte Dood. De builenpest, naar algemeen wordt aangenomen afkomstig uit

Centraal-Azië, werd verspreid door ratten en vlooiën die meelifften op schepen richting het Westen, via de Venetiaanse handelsroutes. De 'onzichtbare vijand' drong *La Serenissima* binnen in het jaar 1348 en veroorzaakte binnen een tijdsbestek van 150 jaar ruim twintig pandemische uitbraken. Tussen 1576 en 1577 eiste een tweede golf vijftigduizend mensenlevens, bijna een derde van de lokale bevolking, terwijl de laatste golf in 1680 evenzo fataal was: in slechts zeventien maanden kwamen in Venetië tachtigduizend mensen om.

De Zwarte Dood werd destijds gezien als een straf van God. Niettemin maakte de onmiskenbaar willekeurige aard van de besmettingskans dat gelovigen de ziekte vergeleken met een ongericht offensief van een leger schutters van Moeder Natuur. Wanhopig baden ze om de bemiddeling van een heilige die geassocieerd werd met boogschutters, namelijk de patroonheilige Sebastiaan, mede gelet op het geloof dat hijzelf een aanval van pijlen had doorstaan. Als symbool van dankbaar-

Richard Rijnvos © John Shijders

heid voor de uiteindelijke verlossing van de genadeloze pandemie bouwde de stad Venetië vijf votiefkerken: San Giobbe, San Rocco, Il Redentore, de Basilica di Santa Maria della Salute, en natuurlijk: San Sebastiano.

Sebastiaan kwam oorspronkelijk uit Gallia Narbonensis, een Romeinse provincie gelegen in wat nu de Languedoc en Provence is. Eenmaal in Rome werd hij benoemd tot officier van de lijfwacht van keizer Diocletianus, maar hij werd ter dood veroordeeld tijdens de christenvervolging, zo rond het jaar 288. Naar verluidt werd hij overgedragen aan Mauretaanse boogschutters, die hem vastbonden aan een boom en doorboorden met pijlen. De legende wil dat Sebastiaan zijn straf overleefde, in veiligheid gebracht en verpleegd door Irene van Rome. Niet lang daarna veegde Sebastiaan Diocletianus de mantel uit over zijn wreedheden, waarop de keizer het bevel gaf de martelaar in te rekenen en dood te knuppelen met knotsen.

Op een min of meer abstracte wijze verbeeldt het orgelwerk *quattro quadri* de vier scharniermomenten tijdens Sebastiaans leven, zoals vereeuwigd door Paolo Veronese, schilder van de San Sebastiano. Aldus neemt het stuk de complexe verhouding tussen Venetië en zijn verval in beschouwing, een relatie die laveert tussen vreugde en verdriet, plezier en pijn, leven en dood. De compositie beoogt niet zozeer een religieuze oefening te zijn, eerder een spirituele en transcendente ervaring, universeel en tijdloos. ❖

Richard Rijnvos

Vier passages uit het leven van Sint Sebastiaan, in 1558 door Paolo Veronese (1528-1588) weergegeven in fresco's in de Chiesa di San Sebastiano in Venetië:

- I. De drie boogschutters
- II. Sint Sebastiaan met pijlen doorboord
- III. Sint Sebastiaan wijst keizer Diocletianus terecht
- IV. Het martelaarschap van Sint Sebastiaan

Marcel Verheggen

Marcel Verheggen studeerde orgel en muziektheorie aan Conservatorium Maastricht. Na het behalen van het diploma UM met onderscheiding volgde hij cursussen in binnen- en buitenland en zette hij zijn orgelstudie voort bij Guy Bovet in Zwitserland.

Marcel Verheggen is als organist verbonden aan de Sint Servaasbasiliek in Maastricht. Naast zijn werkzaamheden als kerkmusicus geeft hij vele concerten in binnen- en buitenland en maakt hij geregeld radio- en cd-opnamen. Hij is hoofdvakdocent orgel aan Conservatorium Maastricht en geeft meesterscursussen in binnen- en buitenland. Daarnaast is hij adviseur van de Katholieke Klokken- en Orgelraad, waar hij betrokken is bij nieuwbouw- en restauratieprojecten. Hij is lid van het College van Orgeladviseurs Nederland en is als examinator betrokken bij de landelijke opleiding tot orgeladviseur. Daarnaast is hij artistiek leider van de Maastrichtse orgelserie 'Pro Organo'.

Marcel Verheggen bespeelt het Verschuere-orgel in de Sint Servaasbasiliek

Ensemble 88

zaterdag 19 september · 17.00 - 18.00 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF · € 16

Johannes Schöllhorn Conductus (2010)

Freya Wolf Nieuw werk voor klarinet, cello en piano

Paul Pankert Quasi Rondo voor viool & live elektronica

Mateo Bourgogne Nieuw werk voor fluit, klarinet

en piano | **Branka Popović** Nieuw werk voor viool en

elektronica | **Kaija Saariaho** Cendres (1998) voor

fluit, cello en piano

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending door L1 of NTR (NPO Radio 4) op een nader te bepalen datum en tijd | zie www.musicasacramaastricht.nl.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR-BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts en Susanne Vermeulen

RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser, Eddy Klomp en Lieke Wijinja (aspirant)

PROJECTLEIDING & FONDSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten / Mandy Walls **FINANCIËN** Martijn Dekker / Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, Lira Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-) locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

[f facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht) • [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2020